

2005-06-15

LS 0404-0807

Landstingsstyrelsen

Motion 2004:20 av Cecilia Carpelan m.fl. (fp) om samordnad klottersanering

Föredragande landstingsråd: Anna Berger Kettner

ÄRENDET

Motionärerna föreslår att Storstockholms Lokaltrafik bör initiera ett projekt tillsammans med Stockholms stad med syftet att minska klottret genom klottersanering enligt modell från Helsingfors.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att bifalla motionen.

Klotter i kollektivtrafiken beräknas ha kostat SL cirka 125 miljoner kronor år 2004. Till detta kommer indirekta kostnader för väktare för till exempel egendomsskydd och investeringar i material som tål klottersanering till ytterligare ca 175 miljoner kr samt åtgärder mot fuskåkande som bland annat syftar till att minska problemen med klotter. Klottret är inte bara ett ekonomiskt problem utan det gör också att SL-trafiken känns otrygg och otrivsam. Attraktiviteten för kollektivtrafiken sjunker, liksom kollektivtrafikens konkurrenskraft.

Redan 1994 lade Urban Ryadal, Olle Palmborg och Gunnar Lundgren (s) en motion (1994:6) om att SL skulle samordna sitt arbete mot klotter och annan skadegörelse med fastighetsägarna och kommunerna utmed tunnelbane- och pendeltågsspåren, tillsätta en utredning som på bred front skulle föreslå åtgärder mot åverkan i SL:s trafiksystem, ta till-

Bilaga
Motion

2005-06-15

LS 0404-0807

vara kunskaper från andra trafikföretag i Europa och USA och utreda behovet av klotter-spanare. Motionen bifölls av landstingsfullmäktige.

Även om det händer att SL:s entreprenörer inte sanerar klottret fort nog, särskilt vintertid då klimatet sätter hinder i vägen vid utomhusstationerna, sköter SL i dag sitt arbete mot klotter på ett bra och föredömligt sätt. Men det räcker inte. På brofundament och fastigheter runt spår och terminaler kan klotter sitta kvar under mycket lång tid, vilket också gör att SL-trafiken känns otrygg och otrivsam. Utgångspunkten för arbetet mot klotter måste vara insikten att klottrarna är ute efter att synas. För att de inte ska få chans till det skall klottret tas bort så snabbt som möjligt. Dessutom måste det göras samordnat för att få effekt. Många av de problem som togs upp i motionen finns fortfarande kvar. Därför anser vi att SL skall få i uppdrag att fördjupa och utveckla sitt samarbete med Stockholms stad, övriga kommuner och fastighetsägarna kring bussterminaler, tunnelbane-, pendeltågs- och lokal-tågsspåren samt Banverket genom att initiera ett Stoppa-Klotterprojekt enligt modell från Helsingfors. En viktig utgångspunkt i detta arbete är den utredning som gjordes till följd av Urban Ryadals m.fl. motion.

Ingela Nylund Watz

Anna Berger Kettner

Anders Lönn

ÄRENDET OCH DESS BEREDNING

Cecilia Carpelan m.fl. (fp) har i en motion (bilaga), väckt den 13 april 2004, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att uppdra åt StorStockholms Lokaltrafik att hos Stockholms stad initiera ett Stoppa-Klotterprojekt enligt modell från Helsingfors.

Yttranden har inhämtats från landstingsdirektören och AB Storstockholms Lokaltrafik.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 12 maj 2005 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att avge följande yttrande.

Landstingsstyrelsens förvaltning instämmer i motionärernas beskrivning av klottret som ett stort problem för stadsmiljön. Det är viktigt att bekämpa förstörelsen så att människor kan känna sig trygga och trivas i miljön kring kollektivtrafiken. Allvarligt är också att kostnaderna för klottersanering är höga och dessutom ökar. Under 2004 beräknas SL:s återställandekostnad för klotter uppgå till cirka 125 miljoner kronor. Därutöver uppskattas de indirekta kostnaderna för exempelvis väktare för egendomsskydd och investeringar i material som tål klottersanering till ytterligare cirka 175 miljoner kronor. Detta enligt Revisionsrapport (nr 43/04) ”Hot, våld och skadegörelse inom kollektivtrafiken”.

Att stoppa klottret inom kollektivtrafiken har under flera år varit en högt prioriterad fråga inom SL. Samarbete sker med andra aktörer som till exempel skolor, där förebyggande information ges, samt genom kontakter med Justitiedepartementet om skärpt lagstiftning. Inom Stockholmspolisen har sedan årsskiftet en särskild kommission arbetat med det specifika uppdraget att bekämpa klottret på den spårbundna trafiken i länet. Samarbete sker med vaktbolag, SL, Connex och Citypendeln.

Av den skrivelse som SL:s styrelse beslutat överlämna som yttrande över motionen framgår att SL delar uppfattningen att en gemensam syn och samordnade aktiviteter från olika instanser i samhället skulle effektivisera kampen mot skadegörelse och vandalisering. En förutsättning för det samarbete som sker i Helsingfors är dock att det finns en samsyn mellan de parter som ska samarbeta. Enligt SL finns inom Stockholms stad idag en rad skiftande uppfattningar när det gäller konsekvenserna av, och orsakerna till, den skadegörelse som SL-trafiken och stadsmiljön är utsatt för. Nuvarande samarbete med Stockholms stad om klotterbekämpning är av den anledningen begränsad, vilket också kan hindra ett fördjupat samarbete, enligt SL.

Landstingsstyrelsens förvaltning kan konstatera att det trots omfattande insatser från SL och samverkan i olika former är ett fortsatt stort problem med att skapa trygghet och trivsel

2005-06-15

LS 0404-0807

för resenärer och anställda i trafiken. Därtill kan konstateras att kostnaderna för landstinget fortsätter att öka. Förvaltningen anser därför att SL bör ges i uppdrag att ta ett nytt initiativ för att utveckla nya former för fördjupat samarbete med Stockholms stad, andra kommuner och övriga samarbetspartner inom kollektivtrafiken för att få till stånd en effektivare klotterbekämpning.

AB Storstockholms Lokaltrafiks styrelse har den 16 november 2004 anfört att klotter och annan form av skadegörelse är ett stort, och dessvärre växande, samhällsproblem. Stora kostnader är förknippade med att återställa fordon, stationsmiljöer o.s.v. efter skadegörelse. Stora resurser måste också avsättas till bevakning och andra trygghetsskapande åtgärder. En annan, men minst lika allvarlig, aspekt är den otrygghet bland resenärer och personal som förstörda och förfulade miljöer ger upphov till.

SL delar uppfattningen om en gemensam syn och samordnade aktiviteter från olika instanser i samhället skulle effektivisera kampen mot skadegörelse och vandalisering;

En förutsättning för samordnade insatser motsvarande vad som görs i Helsingfors är dock att synen på klotter och annan form av skadegörelse delas hos de parter som ska samverka. I exempelvis Helsingfors och Oslo finns en sådan samsyn. I Finland finns dessutom en lagstiftning som tvingar bl.a. fastighetsägare att agera vid skadegörelse i form av klotter. I Stockholm saknas däremot samsynen när det gäller konsekvenserna av och orsakerna till den skadegörelse som SL trafiken och stadsmiljön i stort är utsatt för.

Innan ett djupare samarbete kan inledas med exempelvis Stockholms stad krävs i högre utsträckning en gemensam syn på hur skadegörelse i form av klotter ska motarbetas. SL:s olika samarbetspartner inom staden uppvisar idag ett spektrum av uppfattningar i frågan.

Mot den bakgrunden söker SL idag samarbete med olika aktörer för att få så stor effektivitet som möjligt i kampen mot skadegörelsen. Det sker genom förebyggande i insatser i form av skolbesök men också genom samarbete med bl.a. polisen och kontakter med Justitiedepartementet för att gemensamt komma fram till aktiviteter som leder till ökad trygghet och minskar omfattningen och kostnaderna för all den skadegörelse SL-trafiken är utsatt för.

M-ledamöterna reserverade sig.

”Styrelsen föreslås besluta att ställa sig bakom SL:s tjänsteutlåtande, att föreslå landstingsfullmäktige att bifalla motionen.

Eftersom Stockholms stad verkar ge otydliga signaler ang bekämpning av klotter är det viktigt att SL tar upp frågan med staden så att de förstår vikten av samordning mellan de olika instanserna i staden.”

2005-06-15

LS 0404-0807

S-, v- och mp-ledamöterna antecknade följande särskilda uttalande:

”Klotter och andra former av vandalisering i kollektivtrafiken kostar SL 114 miljon-er kronor varje år. Till detta kommer kostnader för väktare, övervakningskameror och åtgärder mot fuskåkare som tillsammans kostar flera hundra miljoner kronor som bland annat syftar till att minska problemen med klotter. Klottret är inte bara ett ekonomiskt problem utan det gör också att SL trafiken känns otrygg och otrivsamt. Attraktiviteten för kollektivtrafiken sjunker, liksom kollektivtrafikens konkurrenskraft.

Redan 1994 lade Urban Ryadal, Olle Palmborg och Gunnar Lundgren (s) en motion (1994:6) om att SL skulle samordna sitt arbete mot klotter och annan skadegörelse med fastighetsägarna och kommunerna utmed tunnelbane- och pendeltågsspåren, tillsätta en utredning som på bred front skulle föreslå åtgärder mot åverkan i SL:s trafiksystem, ta tillvara kunskaper från andra trafikföretag i Europa och USA och utreda behovet av klotter-spanare. Motionen bifölls av landstingsfullmäktige.

Även om det händer att SL:s entreprenörer inte sanerar klottret fort nog, särskilt vintertid då klimatet sätter hinder i vägen vid utomhusstationerna, så sköter SL i dag sitt arbete mot klotter på ett bra och föredömligt sätt. Men det räcker inte. På brofundament och fastigheter runt spår och terminaler kan klotter sitta kvar under mycket lång tid, vilket också gör att SL trafiken känns otrygg och otrivsamt. Utgångspunkten för arbetet mot klotter måste vara insikten att klottrarna är ute efter att synas. För att de inte ska få chans till det skall klottret tas bort så snabbt som möjligt. Dessutom måste det göras samordnat för att få effekt. Många av de problem som togs upp i motionen finns fortfarande kvar. Därför anser vi att SL skall få i uppdrag att fördjupa och utveckla sitt samarbete med Stockholms stad, övriga kommuner och fastighetsägarna kring bussterminaler, tunnelbane-, pendeltågs- och lokaltågsspåren samt Banverket genom att initiera ett Stoppa Klotterprojekt enligt modell från Helsingfors. En viktig utgångspunkt i detta arbete är den utredning som gjordes till följd av Urban Ryadal m.fl. motion.”

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 15 juni 2005.